

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U003208

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 08-07-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зайдман Григорій Борисович

2. Grygorii Zaidman

Кваліфікація: 292

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 292

Назва наукової спеціальності: Міжнародні економічні відносини

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Міжнародні економічні відносини

Дата захисту: 29-08-2026

Спеціальність за освітою: Міжнародні економічні відносини

Місце роботи здобувача: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 15264

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Англійська

Коди тематичних рубрик: 72.23, 72.23.31, 06.51, 06.51.65

Тема дисертації:

1. Розвиток світової судноплавної галузі в умовах асиметрії міжнародної морської торгівлі.
2. Development of the global shipping industry under asymmetries in international seaborne trade.

Реферат/анотація:

1. Дисертація присвячена комплексному дослідженню розвитку світової судноплавної галузі в умовах асиметрії міжнародної морської торгівлі. У вступі визначено актуальність теми дисертаційної роботи та її зв'язок з науковими програмами, сформульовано мету та завдання дослідження. Згідно з метою та завданнями, визначено об'єкт та предмет дисертаційної роботи та описано методи дослідження, які застосовувалися. Основні положення, які відображають наукову новизну дисертації, також наведені у вступі разом із практичним значенням отриманих результатів та підтвердженням їхньої апробації. У розділі 1 дисертаційної роботи розглянуто сучасні теоретичні та методологічні засади міжнародної морської торгівлі. У зв'язку з цим було визначено роль міжнародної торгівлі та морського транспорту в системі міжнародних економічних відносин, досліджено генезис міжнародної морської торгівлі та її асиметрії, циклічності судноплавних ринків та фінансування судноплавства з акцентом на чотири основні судноплавні ринки, які забезпечують функціонування галузі, короткий судноплавний цикл, що складається з чотирьох фаз, та історичні етапи розвитку фінансування судноплавства. Останній аспект підкреслює незмінну роль капіталу в

судноплавній галузі та розкриває трансформацію взаємовідносин між судноплавними компаніями та фінансовими інституціями впродовж 20-го століття. На основі аналізу та узагальнення існуючих підходів до дослідження походження, причин та наслідків асиметрії міжнародної морської торгівлі у дисертаційній роботі запропоновано визначати асиметрію міжнародної морської торгівлі як економічне явище, яке спостерігається на глобальному, регіональному, національному рівнях та рівні компаній у формі географічних, секторальних та продуктових диспропорцій у морських торговельних потоках, в основі яких лежить комбінація економічних, геополітичних, історичних, культурних, технологічних, екологічних, соціальних, інституційно-регуляторних, техніко-операційних факторів, що зумовлює нерівномірний розподіл товарів, які перевозяться морем, між продавцями та споживачами. Загалом було встановлено, що існуючу літературу в галузі морської економіки можна класифікувати за чотирма основними категоріями. На додаток до книг та наукових публікацій, дослідження в судноплавній галузі також спираються на галузеві огляди та аналітичні ринкові звіти щодо послуг морського транспорту. Ключові напрямки економічних досліджень у сфері судноплавства включають оцінку тенденцій та динаміки основних судноплавних економічних параметрів, аналіз впливу зовнішніх подій на судноплавство, оцінку впливу енергетичного переходу на політики та стратегії у судноплавстві та на економічні результати морських перевезень, а також розробку інвестиційних стратегій оновлення флоту. Систематизація існуючих теоретичних та методологічних підходів до вивчення судноплавних економічних індикаторів дозволила удосконалити методологічний апарат та розробити економіко-математичні моделі, які було використано в цій дисертації для дослідження фрахтових індексів у секторах суховантажної торгівлі та перевезень нафти на нафтопродуктів, чартерних ставок у сегменті контейнерних перевезень, а також показників ринкової капіталізації судноплавних компаній, що здійснюють діяльність у балкерному та танкерному секторах, з урахуванням впливу обраних економічних показників, що охоплюють економічний контекст ширшого спектру, зокрема індикаторів реального сектору економіки, товарних та глобальних фінансових ринків. У розділі 2 дисертаційної роботи представлено комплексний емпіричний аналіз міжнародної морської торгівлі, показників фрахтових та фондових ринків. Загалом виявлено позитивні тенденції у розвитку міжнародної морської торгівлі з тимчасовими уповільненнями, викликаними критичними подіями для світової економіки, зокрема фінансовою кризою, пандемією коронавірусу та війною в Україні. Подібні тенденції стосуються і розвитку світового флоту. Було визначено три основні сегменти вантажної судноплавної галузі: сектор перевезень навалювальних вантажів, сектор перевезень наливних вантажів та сектор перевезень контейнерів. Результати дослідження продемонстрували наявність секторальної, географічної та продуктової асиметрії міжнародної морської торгівлі. На основі аналізу даних у роботі запропоновано удосконалений аналітичний інструментарій оцінки питомої ваги ключових судноплавних сегментів, який спирається на частки кожного сегмента в одному з показників, які продемонстрували однакову надійність, а саме сумарній вантажопідйомності світового флоту, обсязі світової морської торгівлі в тоннах та обсязі світової морської торгівлі в тонно-милях. Завдяки застосуванню методів економіко-математичного моделювання у дисертації проведено оцінку динаміки ключових судноплавних економічних індикаторів, що сприяло більш глибокому розумінню їхніх основних детермінант. Було виявлено, що у сегменті суховантажних перевезень на фрахтові ставки впливає світова вартість капіталу.

2. This PhD thesis is an in-depth investigation of development of the global shipping industry under asymmetries in international seaborne trade. The introduction establishes the relevance of the PhD research topic and its link to R&D projects, and formulates the research aim and objectives. This is followed by defining the object and subject of the research, and outlining the methods employed. Finally, the introduction presents the key contributions of the PhD study which corroborate the scientific novelty and practical significance of the findings. Chapter 1 of the thesis discusses contemporary theoretical and methodological foundations of international seaborne trade. In this regard, the roles of international trade and maritime transport in the system of international economic relations are identified, the genesis of international seaborne trade and its asymmetries, shipping markets' cyclicity and shipping finance are examined, with a focus on four main shipping markets that facilitate the industry, four-stage short shipping cycle, and historical phases of shipping finance. The latter underscores the enduring role of capital

in the shipping industry and reveals transformation of the relationship between shipping companies and financial institutions throughout the 20th century. Based on analysis and generalisation of the existing approaches to examining the origin, reasons and consequences of asymmetries in international seaborne trade, this PhD research suggests defining asymmetries in international seaborne trade as an economic phenomenon observed at the global, regional, national and company levels in the form of geographical, sectoral and product disproportions in maritime trade flows due to a combination of underlying economic, geopolitical, historical, cultural, technological, environmental, social, institutional and regulatory, as well as technical and operational factors, predetermining uneven distribution of goods transported by sea among both producers and consumers. Overall, it has been established that existing literature in the field of maritime economics can be classified into four categories. In addition to books and scientific publications, shipping research also relies on industry reviews and market intelligence reports regarding sea transport services. The key focus areas of shipping economics research include assessment of trends and dynamics of main shipping economic parameters, evaluation of influence of external events on shipping, impact of energy transition on shipping policies, strategies and economic results of maritime transportation, and development of fleet renewal investment strategies. The systematisation of existing theoretical and methodological approaches to studying shipping economic variables has enabled enhancement of methodological apparatus and development of econometric models employed further in this research to investigate performance of freight indices in the dry bulk and oil tanker sectors, charter rates in the containership sector, and market capitalisation of shipping companies operating in the bulk sector, considering the influence of selected economic variables that capture the broader economic dynamics, particularly real economy, commodity and global financial markets' indicators. Chapter 2 of the thesis is concerned with comprehensively analysing international seaborne trade, freight and stock markets performance from an empirical perspective. This study has revealed a generally upward trend in development of international seaborne trade, with temporary slowdowns due to critical events in the world economy, including the financial crisis, the COVID-19 pandemic and the war in Ukraine. A similar trend is replicated in development of global fleet. The three major segments of the cargo shipping industry are identified: the dry bulk, the liquid bulk, and the container segments. The research outcomes have illustrated the existence of sectoral, geographical and product asymmetries in international seaborne trade. Based on the data analysis, the study suggests an enhanced analytical toolkit for the assessment of shares of the key shipping sectors that draws on the share of each segment in either of the following indicators, all of which proved equally reliable: cumulative world's fleet deadweight capacity, global seaborne trade volumes in tonnes, and global seaborne trade volumes in tonne-miles. Through application of econometric modelling techniques, the dynamics of key shipping economic indicators has been assessed which contributed to a deeper understanding of their main determinants. In the dry bulk segment, global cost of capital is shown to affect the freight rates. With regard to oil tanker freight indices, the study has recorded positive effects of inflation that closely correlates with interest rates thus enabling to partially generalise the findings across both sectors, and negative impact of oil prices and global oil production.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Containership charter rates: analysis of unprecedented growth after COVID-19 pandemic outbreak / G. Zaidman, G. Dominese, S. Yakubovskiy, T. Rodionova. Journal of Global Policy and Governance. 2021. Vol. 10,

no. 2. P. 21–38. (Indexed in Scopus).

- Зайдман Г. Б., Якубовський С. О. Економіка морського транспорту та морська торгівля в сучасних дослідженнях учених із пострадянських країн. Причорноморські економічні студії. 2021. Вип. 63. С. 11–19.
- Zaidman G. B., Yakubovskiy S. O. Peculiarities of current world scientific researches on maritime economics and specifically seaborne trade. Aktualni Problemi Rozvitku Ekonomiki Regionu [The Actual Problems of Regional Economy Development]. 2021. Iss. 17, vol. 1. P. 8–22.
- Yakubovskiy S., Zaidman G. Dynamics and structure of world seaborne trade in 2009–2023: impact of COVID–19 pandemic and Ukrainian war. Aktualni Problemi Miznarodnih Vidnosin [Actual Problems of International Relations] : collection of scientific papers. Kyiv : Institute of International Relations of Taras Shevchenko National University of Kyiv, 2024. Iss. 158. P. 70–84.
- Zaidman G., Yakubovskiy S. Modeling dynamics of oil tanker freight rates and market capitalization of oil tanker shipping companies. Vcheni Zapiski [Scientific Notes] : collection of scientific papers. Kyiv : KNEU, 2025. Iss. 38(1). P. 301–315
- Zaidman G., Yakubovskiy S., Romanenko S. Modeling dynamics of dry bulk freight rates and market capitalization of dry bulk shipping companies. Kiivskij Ekonomichnij Naukovij Zhurnal [Kyiv Economic Scientific Journal]. 2025. No. 8. P. 52–59.
- Зайдман Г. Еволюція світової судноплавної галузі в умовах асиметрії міжнародної торгівлі та декарбонізації. Галицький економічний вісник. 2025. № 6(97). С. 17–28.

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U113869

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Якубовський Сергій Олексійович

2. Sergiy Yakubovskiy

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1193-0241

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Липинська Олена Андріївна
2. Olena Lypynska

Кваліфікація: д.е.н., с.н.с., 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6317-7511

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Одеська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 43861328

Місцезнаходження: пр. Шевченка, Одеса, 65044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шкуренко Ольга Володимирівна
2. Olga Shkurenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0460-4800

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний транспортний університет

Код за ЄДРПОУ: 02070915

Місцезнаходження: вул. М. Омеляновича-Павленка, Київ, 01010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пічугіна Юлія Валеріївна
2. Yuliia Pichugina

Кваліфікація: к.е.н., доцент, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7862-8274

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Алексеевська Галина Сергіївна

2. Halyna Alekseievska

Кваліфікація: д.філософ, доцент, 292

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6708-0098

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Ломачинська Ірина Анатоліївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Ломачинська Ірина Анатоліївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лукашук Світлана Борисівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна